

“Mama jij blogt zonder dat het mocht!” Kan sharenting door de beugel?

Uw leven staat online. Tenminste, dat is wat vandaag het geval is bij de meeste kinderen. Ouders zijn vaak de schuldigen die in de plaats van hun kinderen beslissen hoe hun digitale identiteit er zal uitzien. Mag dat wel?

“Mama, we hebben het er al over gehad. Je post geen foto’s van mij zonder mijn toestemming.” Met deze woorden reageerde de veertienjarige Apple Martin op een [Instagram-post](#) van haar moeder. Eerder dit jaar werd de moeder achter het populaire YouTube-kanaal *Fantastic Adventures* opgepakt nadat bleek dat ze haar kinderen fysiek en mentaal misbruikte wanneer ze niet goed genoeg presteerden in haar video’s.

In eigen land bestaan ook heel wat (bekende) mama- en papablogs en –vlogs. Die kunnen evenzeer conflicten opleveren. Hebt u er al even bij stilgestaan dat hetzelfde geldt voor de talloze kinderfoto’s op sociale media? Het op regelmatige basis online delen van verhalen, nieuws, afbeeldingen, video’s en andere informatie over een kind door hun ouders, wordt ondertussen als *sharenting* benoemd (afkomstig van de woorden *sharing* en *parenting*). In Vlaanderen toonde het [‘Apestaartjaren’-onderzoek](#) aan dat volgens jongeren 78% van hun ouders op sociale media actief is, waarvan

“Eén op vijf van de jongeren wiens ouders actief zijn op sociale media en aan sharenting doen, blijkt daar problemen mee te hebben.

meer dan de helft informatie over hen deelt online. Van deze laatste groep doet de meerderheid van de ouders dat zonder hun toestemming. Eén op vijf van de jongeren wiens ouders actief zijn op sociale media en aan sharenting doen, blijkt daar problemen mee te hebben. Volgens het Vlaams Kinderrechtencommissariaat en uit de analyse van de

(beperkte) Belgische rechtspraak, blijkt dat in het kader van echtscheidingen soms al discussie ontstaat tussen ouders over sharenting.

Storm in een glas water?

Vele ouders delen dus online over hun kroost. Maakt het dan wat uit? Sharenting bezorgt kinderen een onuitwisbare digitale *tattoo* waar ze later niet altijd tevreden mee zijn. Bovendien is het niet zonder risico's. Zo bestaat een reëel gevaar op *digital kidnapping*. Sharenting zal volgens de internationale bank Barclays tegen 2030 de oorzaak zijn van twee derde van alle identiteitsfraudes die jonge mensen treffen. De informatie die ouders delen kan later gebruikt worden voor frauduleuze leningen, kredietkaarttransacties en oplichting bij online shopping.

Daarnaast stellen zich problemen voor de fysieke veiligheid van een kind. Vele 'onschuldige' kinderfoto's gepost door ouders vinden hun weg naar websites voor pedofielen. Een foto kan een locatie blootgeven aan onbekenden. Kwaadwilligen kunnen gebruikmaken van de informatie om kinderen onder een valse identiteit te contacteren met de bedoeling hen (seksueel) te misbruiken (ook wel *grooming* genoemd).

“Vele 'onschuldige' kinderfoto's gepost door ouders vinden hun weg naar websites voor pedofielen.

Ten slotte heeft de online tattoo ook bij het opbouwen van sociale relaties een grote invloed. Aangezien informatie online vaak gedateerd, inaccuraat en irrelevant is, leidt het gebruik ervan tot een scheefgetrokken en verkeerd beeld van iemand zijn identiteit. Dat kan dan weer problemen veroorzaken bij de toelating tot buitenlandse universiteiten, sollicitaties of het verkrijgen van een verzekering. Het wordt moeilijker om bij het volwassen worden een eigen identiteit te ontwikkelen die afwijkt van de keuzes die ouders vroeger gemaakt hebben.

Sharenting-paradox

Ouders worden door de wet aangewezen om de rechten van hun kinderen uit te oefenen zolang zij dat zelf niet kunnen. Dit is wat sharenting op juridisch vlak net complex maakt. Ouders worden gezien als de beschermers van de rechten van hun kinderen, maar bij sharenting zijn het net zij die hen eventueel zullen schaden. Zo is voor het delen van foto's en video's waarop kinderen herkenbaar afgebeeld staan toelating vereist van de afgebeelde persoon. Aangezien het recht kinderen niets steeds bekwaam acht om die toelating zelf te geven, ontstaat vaak een paradoxale situatie waarbij ouders aan zichzelf toelating kunnen geven om de afbeelding van een kind online te verspreiden.

Wat mag niet?

Wanneer een ouder aan sharenting doet, zijn heel wat regels van toepassing waar ze zich wellicht niet van bewust zijn. Dat ouders deze verplichtingen niet kennen, ontheft hen er echter niet van. Onder andere de mensenrechten, met inbegrip van de kinderrechten, het recht op afbeelding, alsook de recent hervormde privacyregelgeving bieden kinderen in zo'n situaties bescherming.

Het uitgangspunt voor de doorsnee ouder is dat delen met een onbegrensd publiek niet mag. Delen op sociale media kan enkel met een zelf-geselecteerde groep van familieleden, vrienden en kennissen die de ouder persoonlijk kent, niet op een openbaar profiel. In de meeste gevallen is het vanaf 12 à 14 jaar aan de kinderen om zelf te beslissen. Hun eventuele veto moet dan gerespecteerd worden.

“ Het uitgangspunt voor de doorsnee ouder is dat delen met een onbegrensd publiek niet mag.

Bijzondere situaties

Er zijn nochtans gevallen waarin de rechten en belangen van ouders zo zwaar doorwegen dat die van hun kinderen ervoor moeten wijken. In essentie is sharenting immers een clash tussen de identiteitsontwikkeling van een kind en die van de ouder, waar het kind (en zijn of haar informatie) inherent deel van uitmaakt.

Als ouders met hun bijdrage het maatschappelijk debat voeden, zullen zij zich kunnen beroepen op hun vrijheid van meningsuiting om alsnog met een onbeperkt publiek te delen. Dat recht vormt geen vrijgeleide om aan sharenting te doen. De identiteit, foto's en video's van een kind zullen ook dan zelden mogen worden onthuld.

“ De vrijheid van meningsuiting vormt geen vrijgeleide om aan sharenting te doen.

In de eerder uitzonderlijke situaties waarin een kind als een publiek figuur kan beschouwd worden, zich op een openbare plaats of in een menigte bevindt, kunnen ook afwijkende regels gelden.

#ikbeslis

Bij sharenting komt dus heel wat meer kijken dan het *posten* van een knap gemonteerd filmpje of een aanstekelijke foto. Vele *parent*-blogs en -vlogs, evenals socialemediaprofielen van ouders, respecteren de geldende regels niet. Bewustmakingscampagnes, zoals '[ikbeslis.be](https://www.ikbeslis.be)', hebben duidelijk nog werk voor de boeg. En u?

Benieuwd of kinderen deze regels ook kunnen afdwingen tegenover hun ouders? Lees dan zeker verder in de masterproef!